

Cuprins

Prefață.....	7
Cuvânt înainte.....	11
Partea I	
DIMENSIUNI PSIHOLOGICE ALE MANAGEMENTULUI ORGANIZAȚIILOR.....	15
CAPITOLUL I	
CONSIDERAȚII GENERALE PRIVIND ROLUL PSIHOLOGIEI ÎN ACTIVITATEA MANAGERIALĂ.....	17
I.1. Obiectul de studiu al psihologiei manageriale.....	17
I.2. Conceptul de organizație și om organizațional	18
CAPITOLUL II	
ACCEPȚIUNILE PSIHOLOGICE ALE NOTIUNII DE CONDUCERE.....	20
II.1. Delimitări conceptuale	20
II.2. Accepțiunea psihosocială a conducerii	21
II.3 Accepțiunea psihorganizațională a conducerii	23
CAPITOLUL III	
TEORII ȘI MODELE ALE CONDUCERII.....	26
III.1. Necessitatea sistematizării	26
III.2. Teoriile personologice	28
III.2.1. Teoria conducerii carismatice	29
III.2.2. Teoria trăsăturilor.....	30
III.3. Teoriile comportamentiste	33
III.3.1. Teoria celor două dimensiuni comportamentale	34
III.3.2. Teoria continuumului comportamental	35
III.3.3. Dezvoltări ulterioare și evaluare	36
III.4. Teoriile situaționale primare	38
III.4.1. Specific	38
III.4.2. Teoria supunerii față de legea situației	38
III.5. Teoriile contingentei	39
III.5.1. Caracterizare generală.....	39
III.5.2. Teoria favorabilității situațiilor de conducere	41
III.5.3. Teoria maturității subordonaților	44
III.6. Teoriile cognitive.....	48
III.6.1. Premise.....	48
III.6.2. Teoria normativă a luării deciziei	48
III.6.3. Teoria „cale-scop”	50
III.6.4. Teoria atribuirii	52

III.7. Teoriile interacțiunii sociale.....	54
III.7.1. Noi perspective	54
III.7.2. Teoria legăturilor diadice verticale	54
III.7.3. Teoria conducerii tranzacționale	56
CAPITOLUL IV	
CONȚINUTUL PSIHOLOGIC AL FUNCȚIILOR MANAGERIALE	
EXERCITATE DE MANAGERI ÎN CADRUL ORGANIZAȚIEI.....	58
IV.1. Conceptul de proces de management.....	58
IV.2. Funcții executive	60
IV.2.1. Funcția de previziune.....	60
IV.2.2. Funcția de organizare.....	61
IV.2.3. Funcția de coordonare.....	65
IV.2.4. Funcția de antrenare.....	65
IV.2.5. Funcția de control	69
IV.3. Funcția de menținere a unui climat psihosocial pozitiv.....	72
IV.3.1. Inducerea optimismului, entuziasmului și a bunei dispoziții.....	72
IV.3.2. Utilizarea sistemului stimulativ	75
IV.3.3. Exemplul personal al managerului profesionist / liderului autentic	78
IV.3.4. Gestionația rațională a timpului de muncă.....	79
IV.3.5. Asigurarea disciplinei	81
IV.3.6. Delegarea de sarcini.....	84
IV.3.7. Încadrarea, menținerea în funcție și promovarea conform criteriilor de merit ..	87
CAPITOLUL V	
PROFESIUNEA DE MANAGER.....	90
V.1. Profilul psihoprofesional al managerului performant	90
V.2. Manager versus lider informal.....	93
V.3. Domeniul calităților, cunoștințelor și aptitudinilor manageriale	98
V.3.1. Competențe și calități ale managerului	104
V.3.2. Comportamentul etic al managerului	109
V.3.3. Fiți profesionist!	110
V.3.4. Fiți integri!	111
V.3.5. Fiți loiali!.....	113
V.3.6. Fiți carismatic!	114
V.3.7. Fiți empatic!	116
V.3.8. Gândiți pozitiv!	117
V.3.9. Păstrați-vă sănătatea!.....	118
V.3.10. Dovediți optimism și entuziasm	131
V.3.11. Practicați un stil de conducere echilibrat	133
V.3.12. Conduceți pe bază de principii.....	134
V.3.13. Selectați colaboratori valoroși.....	136
V.3.14. Cunoașteți-vă subalternii.....	137
V.3.15. Obțineți încrederea subalternilor.....	139
V.3.16. Respectați-vă managerul	140
V.3.17. Manifestați considerație față de subalterni	141
V.3.18. Decideți oportun.....	143
V.3.19. Organizați-vă riguros munca	145
V.3.20. Planificați-vămeticulos activitatea	146

V.3.21. Repartizați cu discernământ sarcinile	148
V.3.22. Respectați prioritățile	149
V.3.23. Delegați cu responsabilitate	151
V.3.24. Rezolvați problemele	152
V.3.25. Lucrați în echipă.....	153
V.3.26. Folosiți intens timpul de lucru.....	156
V.3.27. Controlați cu exigență	157
V.3.28. Fiți autoritar.....	158
V.3.29. Solicitați disciplină și ordine.....	160
V.3.30. Respectați demnitatea oamenilor	161
V.3.31. Fiți politicos și punctual	163
V.3.32. Lăudați cu generozitate, admonestați cu tact	164
V.3.33. Nu stresați subalternii.....	167
V.3.34. Automotivați-vă	169
V.3.35. Motivați, nu dictați	170
V.3.36. Preveniți demotivarea	171
V.3.37. Autocontrolați-vă	173
V.3.38. Lucrați relaxat	175
V.3.39. Comunicați corect	176
V.3.40. Ascultați cu interes.....	178
V.3.41. Valorificați virtuțiile dialogului	180
V.3.42. Încurajați creativitatea!	182
V.3.43. Stimulați schimbările	183
V.3.44. Soluționați la timp neînțelegerile	185
V.3.45. Conduceți cu tact ședințele de lucru.....	187
V.3.46. Pregătiți interviul de angajare	191
V.3.47. Solicitudine în audiență	192
V.3.48. Negociați cu răbdare	194
V.3.49. Elaborați din timp discursul public	195
V.3.50. Evaluați cu obiectivitate	196
V.3.51. Nu va supraapreciați.....	198
V.3.52. Atenția la relația cu mass-media	200
V.3.53. Faceți pasul la timp	201
V.4. Defectele managerului.....	202
V.4.1. Aroganța.....	203
V.4.2. Autoritarismul	204
V.4.3. Viziune negativă despre om	206
V.4.4. Infailibilitatea	207
V.4.5. Predominanța sentimentelor negative	209
V.4.6. Restrângerea comunicării	209
V.4.7. Subevaluarea stimulării	210
V.4.8. Indecizia	211
V.4.9. Nedelecarea	212
V.4.10. Excesul sau absența controlului	213
V.4.11. Neglijarea consultării	214
V.4.12. A nu asculta cu răbdare	215
V.4.13. Mărire artificială a distanței	216
V.4.14. A fi pretutindeni	216
V.4.15 Duplicitatea	217

V.4.16. Eludarea răspunderii proprii.....	218
V.4.17. A cere mult și a oferi puțin.....	219
V.4.18. Admonestarea în public	219
V.4.19. Optimism exagerat, pesimism neîntemeiat	220
V.4.20. Popularitate ieftină	221
V.4.21 Teamă de conflict.....	222
V.4.22 Lipsa stăpânirii de sine.....	223
V.4.23. Irosirea timpului	224
V.5. Manageri și stiluri de conducere.....	225
V.5.1. Factori determinanți ai stilului de conducere	228
V.5.2. Tipologii ale sistemului de conducere.....	239
V.6. Metode moderne de optimizare a managementului	255
V.6.1. Caracteristici și clasificări	255
V.6.2. Constituirea și implicarea echipei de conducere	257
V.6.3. Metode de previziune	260
V.6.4. Metode operative de conducere	262
V.6.5. Metode pe bază de analiză	266
V.6.6. Metode de stimulare a creativității	267
V.6.7. Modalități de optimizare a conducerii.....	270
V.6.7.1. Formarea și dezvoltarea de către manager a atitudinilor responsabile față de muncă.....	271
V.6.7.2. Aplicarea de către manager a strategiilor practice privind integrarea profesională	273
V.7. Tendințe viitoare în conducerea resurselor umane	274
V.8. Depășirea insuccesului managerial – rezolvarea de probleme și promovarea schimbărilor	276
V.8.1. Depășirea insuccesului managerial	276
V.8.2. Soluționarea problemelor	280
V.8.3. Promovarea schimbărilor	282
V.9. Management și eficiență	284
V.9.1. Creșterea eficienței organizației – obiectiv major al managementului	284
V.9.2. Profitul – indicator de bază al eficienței managementului organizației economice	285
V.9.2.1. Căi și direcții de maximizarea a profitului.....	286
Partea a II-a	
DINAMICA PSIHOLOGICĂ A COMUNICĂRII	
MANAGERIAL- ORGANIZATIONALE	289
CAPITOLUL I	
MECANISMUL COMUNICĂRII MANAGERIAL-ORGANIZATIONALE	291
I.1. Mecanismul comunicării manageriale	291
I.1.1. Dimensiunile comunicării.....	291
I.1.2. Caracteristici și cerințe ale organizării comunicării	293
I.1.3. Tipologia comunicării.....	294
I.1.4. Forme ale comunicării manageriale.....	295
I.1.5. Comunicarea și managementul informațiilor	297
I.2. Mecanismul comunicării organizationale	302

I.2.1. Conceptul de comunicare organizațională	302
I.2.2. Procesul de comunicare	303
I.2.2.1. Etape și mecanisme	303
I.2.2.2. Formele procesului de comunicare	305
I.2.3. Structura și funcțiile comunicării organizaționale	305
I.2.3.1. Componentele comunicării organizaționale	305
I.2.3.2. Funcțiile comunicării	307
I.2.3.3. Tipuri de comunicări organizaționale	308
I.2.3.3.1. Comunicarea în funcție de direcție – descendentală, ascendentă, orizontală și diagonală	308
I.2.3.3.2. Comunicarea după modul de transmitere: scrisă, verbală, nonverbală	310
I.2.3.3.3. Comunicare după modul de desfășurare	314
I.2.3.3.4. După gradul de oficializare	315
I.2.3.4. Rețele de comunicare	320
I.2.3.5. Perturbarea comunicării organizaționale	321
I.2.3.5.1 Formele de perturbare a comunicării organizaționale	322
I.2.3.5.2. Factori generali ai blocajelor în comunicare	324
I.2.3.5.3. Obstacole specifice comunicării organizaționale	326
I.2.4. Metode și tehnici de perfecționare și dezvoltare a comunicării organizaționale	327
I.2.4.1. Reguli de bază privind comunicarea eficientă	328
I.2.4.2. Ascultarea activă	329
I.2.4.3. Feed-back-ul ca modalitate de control a informației în organizație	330

CAPITOLUL II

MECANISMUL CONFLICTULUI ORGANIZAȚIONAL.

MANAGEMENTUL CONFLICTULUI

II.1. Mecanismul conflictului organizațional	337
II.1.1. Definirea conflictului	337
II.1.2. Cauzele conflictului organizațional	337
II.1.2.1. Competiția ca sursă de conflict	338
II.1.2.2. Scopurile și convingerile, surse ale conflictului organizațional	339
II.1.2.3. Teritoriul ca sursă de conflict	341
II.1.3. Modurile în care situațiile conflictuale sunt percepute într-o organizație	342
II.1.4. Modalități de gestionare a conflictelor interpersonale	345
II.1.5. Consecințele conflictelor disfuncționale	347
II.1.6. Tacticile luptei pentru putere în organizație	349
II.2. Managementul conflictului	351
II.2.1. Organizarea mediului competițional	351
II.2.2. Controlul conflictului	353
II.2.2.1. Soluționarea conflictelor la interfață	353
II.2.2.2. Strategia medierii conflictului	354
II.2.2.3. Evitarea conflictului	354
II.2.2.4. Aplanarea conflictului	355
II.2.2.5. Compromisul	355
II.2.2.6. Coexistența pașnică	355

II.2.2.7. Colaborarea	356
II.2.2.8. Metoda negocierii conflictelor – greșeli tipice în negociere	356
II.2.2.8.1. Stiluri de negociere	359
II.2.2.9. Metode structurale în managementul conflictului.....	359
II.2.2.10. Alte modalități de stingere a conflictului	361
II.2.3. Conflictul și adaptarea organizațională	361
CAPITOLUL III	
ECHIPA DE PRODUCȚIE	364
III.1. Definiția, caracterizarea și funcțiile echipei	364
III.2. Echipa și echipierii.....	371
III.3. Comportamentul în echipă	373
III.4. Rolul managementului resurselor umane	385
CAPITOLUL IV	
RELATIA MANAGER-PSIHOLOG ORGANIZAȚIONAL. ASISTENȚĂ PSIHOLOGICĂ ÎN PROCESUL MUNCII	387
IV.1. Relația manager – psiholog organizațional pentru implementarea strategiilor practice de motivare a angajaților organizațiilor economice	387
IV.2. Asistență psihologică în procesul muncii	392
IV.2.1. Psihologul organizațional – asistent al managerului întreprinderii.....	392
IV.2.2. Direcții strategice ale asistenței psihologice	392
IV.2.3. Direcțiile tactice ale asistenței psihologice	397
IV.2.4. Organizarea laboratorului de psihosociologie al întreprinderii.....	401
IV.2.4.1. Diagramele de relații ale laboratorului de psihosociologie.....	404
IV.2.5. Psihoprofesiograma psihologului organizațional.....	405
IV.2.6. Deontologia profesiei de psiholog	411
CAPITOLUL V	
DECIZIA – ELEMENT CENTRAL AL PROCESULUI MANAGERIAL	412
V.1. Definirea și factorii procesului decizional	412
V.2. Clasificarea deciziilor	415
V.3. Cerințe esențiale ale deciziei	416
V.4. Etapele procesului decizional	417
V.5. Participare în procesul de luare a deciziei.....	420
V.6. Tehnici de stimulare a comunicării, creativitatei și decizie colective	423
V.6.1. Tehnici de stimulare a comunicării în grupurile de muncă	423
V.6.2. Tehnici de stimulare a creativitatei și decizie colective	430
V.7. Metode și tehnici de optimizare a deciziei manageriale	431
CAPITOLUL VI	
PROBLEME PERSONALE. STRESUL ȘI MODALITĂȚILE DE PREVENIRE ALE ACESTUIA	434
VI.1. Problemele personale care apar în viața privată a unui individ.....	434
VI.2. Stresul profesional și modalități de prevenire a acestuia	438
VI.2.1. Considerații generale asupra stresului	438
VI.2.2. Forme de stres. Influențe și manifestări generale ale stresului	439

VI.2.3. Simptomele stresului	440
VI.2.4. Conceptul de stres profesional	441
VI.2.5. Principii de conduită antistres.....	442

CAPITOLUL VII**TIPURI PSIHOLOGICE ORGANIZAȚIONALE ȘI
PERFECȚIONAREA/DEZVOLTAREA COMUNICĂRII** 449

VII.1. Ambițiosul – dornic absolut de a câștiga.....	449
VII.2. Anxiousul – cel care se îngrijorează pentru toate și din orice	450
VII.3. Blazatul – cel care și-a pierdut inspirația.....	452
VII.4. Dezordonatul – cel care trăiește aparent într-un haos	453
VII.5. Persoana aflată în pragul unei crize de nervi – care este la limită.....	454
VII.6. Cronograful – cel care vă „mănâncă” timpul	454
VII.7. Complexatul – cel care și-a pierdut stima de sine	456
VII.8. Conformistul – cel care crede încă în supunere.....	457
VII.9. Micul dictator – cel care adoră să dea ordine	458
VII.10. Dependentul – cel care nu s-a maturizat	460
VII.11. Depresivul – cel care trăiește o tristețe profundă	461
VII.12. Injustul – cel care face discriminări	462
VII.13. Egoistul – cel care uită de ceilalți	463
VII.14. Împătimitorul de armonie – arta de a închide ochii în fața conflictelor	463
VII.15. Avocatul diavolului – cel care pune totul la îndoială	464
VII.16. Intrigantul – uneltirea ca mod de a acționa	465
VII.17. Hărțuitorul – cel care vă vrea răul	466
VII.18. Istericul – cel căruia îi place să se dea în spectacol	467
VII.19. Inventivul neproductiv – ineficientul plin de idei.....	468
VII.20. Indiscretul – cel care vrea să știe totul despre dumneavastră	469
VII.21. Nestatornicul – cel aflat în trecere	470
VII.22. Paranoicul – cel care vede dușmani peste tot.....	470
VII.23. Moara stricată – cel care nu poate să tacă	471
VII.24. Narcisistul sau cel care se iubește doar pe sine	472
VII.25. Maniacul – obsedatul de control	473
VII.26. Leneșul – cel care profită de alții	474
VII.27. Tipul paternalist – cel care controlează „cu blândețe”	476
VII.28. Tipicarul – cel care iubește detaliile	477
VII.29. Eternul întârziat – cel căruia îi place să se lase așteptat	479
VII.30. Însetatul de atenție – dornic de a plăcea cu orice preț	479
VII.31. Protectorul exagerat – cel care îi obosește pe alții	480
VII.32. Timidul – cel care ar prefera să treacă neobservat	481
VII.33. Optimistul – cel care vede viața în roz	482
VII.34. Dependentul de muncă – cel care trăiește prin și pentru muncă	483

CAPITOLUL VIII**TIPOLOGII DIN PERSPECTIVA PERSONALITĂȚILOR ACCENTUATE
ȘI A TULBURĂRILOR DE PERSONALITATE – CARE AFECTEAZĂ****NEGATIV/DISTRUG ACTUL MANAGERIAL ȘI CLIMATUL****ORGANIZAȚIONAL** 485

VIII.1. Caracterizare generală	485
VIII.2. Tipologii din perspectiva personalităților accentuate	486
VIII.2.1. Firea demonstrativă.....	486
VIII.2.2. Firea hiperexactă	487
VIII.2.3. Firea hiperperseverentă	487
VIII.2.4. Firea nestăpânită	488
VIII.2.5. Firea hipertimică	488
VIII.2.6. Firea distimică.....	488
VIII.2.7. Firea labilă.....	488
VIII.2.8. Firea exaltată.....	489
VIII.2.9. Firea anxioasă	489
VIII.2.10. Firea emotivă	489
VIII.3. Corelații posibile	490
VIII.4. Tipologii din perspectiva tulburărilor de personalitate	491
VIII.4.1. Tulburarea de personalitate paranoidă	492
VIII.4.2. Tulburarea de personalitate schizoidă	493
VIII.4.3. Tulburarea de personalitate schizotipală.....	494
VIII.4.4. Tulburarea de personalitate antisocială	495
VIII.4.5. Tulburarea de personalitate borderline.....	496
VIII.4.6. Tulburarea de personalitate histrionică	497
VIII.4.7. Tulburarea de personalitate narcisică	498
VIII.4.8. Tulburarea de personalitate de tip anxiș (evitant)	498
VIII.4.9. Tulburarea de personalitate dependentă	499
VIII.4.10. Tulburarea de personalitate obsesiv – compulsivă.....	500
VIII.4.11. Tulburarea de personalitate depresivă.....	501
VIII.4.12. Tulburarea de personalitate pasiv-agresivă	501
ÎN LOC DE CONCLUZII	
MODEL PERSONAL DE PROFIL PSIHOLOGIC AL OMULUI DE SUCCES	502
GLOSAR	508
ANEXE	511
ANEXA 1. Nivelurile conducerii	513
ANEXA 2. Nouăsprezece strategii care asigură succesul în procesul de conducere.....	516
ANEXA 3. Stiluri manageriale și comportamente specifice	518
ANEXA 4. Autoexaminați-vă actul de conducere.....	520
ANEXA 5. Zece reguli pentru delegarea competențelor	521
ANEXA 6. Treisprezece întrebări privind echipa de muncă	522
ANEXA 7. Șapte moduri de a promova un comportament moral	523
ANEXA 8. Paisprezece etape în luarea unor decizii analitice.....	524
ANEXA 9. Treisprezece comportamente ale unei prime impresii pozitive	526
ANEXA 10. Nouă moduri de a-i încuraja pe subordonați să progreseze	527
ANEXA 11. Unsprezece întrebări privind performanța scăzută a unui angajat	528
ANEXA 12. Recomandări pentru a schimba comportamentul unui angajat prin critică	529
ANEXA 13. Zece reguli referitoare la adresarea admonestărilor	530
ANEXA 14. Optsprezece moduri necostisitoare de a răsplăti pe angajați	531
ANEXA 15. Nouă sfaturi pentru a insufla angajaților un sentiment de mândrie	532

ANEXA 16. Componentele comportamentului de putere din cadrul organizației	533
ANEXA 17. „Biblia” conducei exemplare și comportamente inacceptabile în grupul de muncă.....	535
ANEXA 18. Comportamente motivatorii și de-motivatorii în cadrul grupului de muncă ...	536
ANEXA 19. Test de motivație intrinsecă / extrinsecă.....	541
ANEXA 20. Douăsprezece situații în care este necesară luarea unor decizii în grup	543
ANEXA 21. Principii de structurare organizatorică rațională	544
ANEXA 22. Procesul de perfecționare a organizației prin intermediul culturii.....	546
ANEXA 23. Relația dintre funcțiile limbajului	547
ANEXA 24. Elementele cunoașterii de sine – o condiție a succesului	548
ANEXA 25. Recomandări privind mesaje optimiste pentru respectul de sine	549
ANEXA 26. Test privind autoevaluarea calității modului de comunicare și atitudinea corespunzătoare acestuia.....	550
ANEXA 27. Bariere în calea comunicării eficiente	554
ANEXA 28. Recomandări privind depășirea barierelor de comunicare.....	555
ANEXA 29. Recomandări privind ascultarea activă	556
ANEXA 30. Nouă moduri de a-i încuraja pe subordonați să progreseze	557
ANEXA 31. Mesaje transmise nonverbal în cadrul comunicării / negocierii	558
ANEXA 32. Șaisprezece moduri de a transmite mesaje fără cuvinte.....	560
ANEXA 33. Interpretarea limbajului nonverbal.....	561
ANEXA 34. Elemente de analiză a fizionomiei	562
ANEXA 35. Caracterizarea tendințelor comportamentului interpersonal	572
ANEXA 36. Calitățile și defectele oamenilor	573
ANEXA 37. Nevoile – sentimentele oamenilor	574
ANEXA 38. Trebuințele interne după A. H. Maslow: Motivation and Personality, Harper and Rew, 1970.....	579
ANEXA 39. Cauze constatație – privind conflictul interpersonal.....	580
ANEXA 40. Efectele constructive și distructive ale conflictului interpersonal	581
ANEXA 41. Recomandări privind efectuarea observațiilor critice în cadrul relațiilor interpersonale	583
ANEXA 42. Unsprezece cauze esențiale ale conflictului interpersonal	584
ANEXA 43. Nouă moduri de a media conflictul între doi adversari.....	585
ANEXA 44. Zece sfaturi pentru a rezolva neînțelegeri pe care le aveți cu o altă persoană.....	586
ANEXA 45. Opt moduri de a ține sub control propria furie	588
ANEXA 46. Opt modalități prin care managerii pot crea un conflict constructiv.....	589
ANEXA 47. Zece moduri de a anula orice obiecție	590
ANEXA 48. Șase tipuri de interviuri.....	591
ANEXA 49. Douăsprezece întrebări pe care trebuie să le puneti, înainte de a accepta o ofertă de serviciu	592
ANEXA 50. Șase tipuri de întrebări ale interviului și când pot fi formulate.....	593
ANEXA 51. Paisprezece recomandări pentru întocmirea unui curriculum vitae	594
ANEXA 52. Paisprezece recomandări pentru a-l face fericit pe orice șef.....	596
ANEXA 53. Nouă moduri inteligente de a comunica cu șeful dumneavoastră.....	598
ANEXA 54. Scara de apreciere a comportamentului la locul de muncă.....	599
ANEXA 55. Legile vieții/divine	601
Bibliografie	605